

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 12ης Ιουλίου 2012*

«Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις — Διεθνής δικαιοδοσία, αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων — Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 — Αγωγή λόγω προσβολής δικαιωμάτων που αντλούνται από ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας — Ειδικές βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας και βάσεις αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας — Άρθρο 6, σημείο 1 — Πλείονες εναγόμενοι — Άρθρο 22, σημείο 4 — Αμφισβήτηση του κύρους διπλώματος ευρεσιτεχνίας — Άρθρο 31 — Ασφαλιστικά ή προσωρινά μέτρα»

Στην υπόθεση C-616/10,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το *Rechtbank 's-Gravenhage* (Κάτω Χώρες) με απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Δεκεμβρίου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Solvay SA

κατά

Honeywell Fluorine Products Europe BV,

Honeywell Belgium NV,

Honeywell Europe NV,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský (εισηγητή), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász και D. Šváby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: K. Sztranc-Sławiczek, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 30ής Νοεμβρίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Solvay SA, εκπροσωπούμενη από τους W. A. Hoynq και F. W. E. Eijsvogels, advocaten,
- οι Honeywell Fluorine Products Europe BV, Honeywell Belgium NV και Honeywell Europe NV, εκπροσωπούμενες από τους R. Ebbink και R. Hermans, advocaten,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και την J. Kemper,
- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη Σ. Χαλά,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την S. Centeno Huerta,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την A.-M. Rouchaud-Joët και τον R. Troosters,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου 2012,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 6, σημείο 1, 22, σημείο 4, και 31 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 12, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της Solvay SA, η οποία εδρεύει στο Βέλγιο (στο εξής: Solvay), και, αφετέρου, της Honeywell Fluorine Products Europe BV, η οποία εδρεύει στις Κάτω Χώρες, και των Honeywell Belgium NV και Honeywell Europe NV, που αμφότερες εδρεύουν στο Βέλγιο (στο εξής, από κοινού: εταιρίες Honeywell), σχετικά με προβαλλόμενη προσβολή δικαιωμάτων που αντλούνται από διάφορα μέρη ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

Το νομικό πλαίσιο

Η Σύμβαση του Μονάχου

- 3 Η Σύμβαση περί χορηγήσεως ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η οποία υπογράφηκε στο Μόναχο στις 5 Οκτωβρίου 1973 (στο εξής: Σύμβαση του Μονάχου), καθιερώνει, όπως ορίζει το άρθρο της 1, «σύστημα δικαίου κοινό για τα συμβαλλόμενα κράτη επί θεμάτων χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας».
- 4 Εκτός των κοινών κανόνων περί χορηγήσεως ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, το δίπλωμα αυτό εξακολουθεί να διέπεται από το εθνικό δίκαιο εκάστου συμβαλλομένου κράτους για το οποίο χορηγήθηκε. Εν προκειμένω, το άρθρο 2, παράγραφος 2, της Συμβάσεως του Μονάχου ορίζει ότι:

«Σε καθένα συμβαλλόμενο κράτος για το οποίο έχει χορηγηθεί, το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας έχει [τα ίδια έννομα αποτελέσματα] και [διέπεται από το] ίδιο καθεστώς με εθνικό δίπλωμα που [χορηγήθηκε εντός του κράτους αυτού] [...]».
- 5 Όσον αφορά τα δικαιώματα που παρέχονται στον δικαιούχο ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, το άρθρο 64, παράγραφοι 1 και 3, της Συμβάσεως αυτής, ορίζει τα εξής:

«(1) [...] [τ]ο ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας παρέχει στον δικαιούχο του, από την ημέρα δημοσίευσης της ανακοίνωσης για τη χορήγησή του και στο έδαφος καθενός από τα συμβαλλόμενα κράτη για τα οποία χορηγήθηκε, τα ίδια δικαιώματα με εκείνα που παρέχει εθνικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που χορηγείται [εντός του] κράτους αυτού.

[...]

(3) [Οποιαδήποτε προσβολή δικαιωμάτων αντλούμενων από ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας] κρίν[ε]ται σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.»

Το δίκαιο της Ένωσης

- 6 Η ενδέκατη, η δωδέκατη, η δέκατη πέμπτη και η δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 44/2001 έχουν ως εξής:

«(11)

Οι κανόνες δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου και η δωσιδικία αυτή πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των μερών δικαιολογεί άλλο συνδετικό παράγοντα. [...]

(12) Η δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου πρέπει να συμπληρωθεί από εναλλακτικές δωσιδικίες που θα ισχύουν λόγω του στενού συνδέσμου μεταξύ του δικαστηρίου και της διαφοράς ή για τη διευκόλυνση του έργου της δικαιοσύνης.

[...]

(15) Για λόγους αρμονικής απονομής της δικαιοσύνης θα πρέπει να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα παράλληλης εκδίκασης μιας υπόθεσης και να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβιβάστων αποφάσεων σε δύο κράτη μέλη. [...]

[...]

(19) Πρέπει να διασφαλισθεί η συνέχεια μεταξύ της [Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 1, στο εξής: σύμβαση των Βρυξελλών)] και του παρόντος κανονισμού και γι' αυτό τον σκοπό πρέπει να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις. Η ίδια ανάγκη συνέχειας ισχύει και όσον αφορά την ερμηνεία των διατάξεων της Σύμβασης των Βρυξελλών από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, [το δε] Πρωτόκολλο του 1971 [περί της εκ μέρους του Δικαστηρίου ερμηνείας της Συμβάσεως των Βρυξελλών, όπως αυτό έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί (ΕΕ 1998, C 27, σ. 28)] πρέπει επίσης να εξακολουθήσει να εφαρμόζεται στις διαδικασίες που εκκρεμούν ακόμη κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού.»

- 7 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.

2. Τα πρόσωπα που δεν έχουν την ιθαγένεια του κράτους μέλους στο οποίο κατοικούν, [υπόκεινται], [εντός του κράτους αυτού], στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που [ισχύουν για τους] ημεδαπούς.»

- 8 Το άρθρο 6, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 2, που φέρει τον τίτλο «Ειδικές δικαιοδοσίες», του κεφαλαίου II, ορίζει τα εξής:

«[Πρόσωπο που κατοικεί εντός κράτους μέλους] μπορεί να εναχθεί επίσης:

- 1) αν υπάρχουν πολλοί εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός εξ αυτών, εφόσον υπάρχει τόσο στενή συνάφεια μεταξύ των αγωγών ώστε να ενδείκνυται να συνεκδικασθούν και να κριθούν συγχρόνως, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης ασυμβίβαστων αποφάσεων που θα μπορούσαν να προκύψουν από την χωριστή εκδίκασή τους».

- 9 Κατά το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού αυτού:

«Αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η κατοικία, έχουν

[...]

- 4) σε θέματα καταχώρισης ή κύρους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σημάτων, σχεδίων και προτύπων και άλλων ανάλογων δικαιωμάτων τα οποία επιδέχονται κατάθεση ή καταχώριση, τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου η κατάθεση ή η καταχώριση ζητήθηκε, πραγματοποιήθηκε, ή θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με κοινοτικό νομοθέτημα ή με διεθνή σύμβαση.

Με την επιφύλαξη της δικαιοδοσίας του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, σύμφωνα με τη σύμβαση [περί] χορηγήσεως ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, που υπογράφηκε στο Μόναχο στις 5 Οκτωβρίου 1973, τα δικαστήρια κάθε κράτους μέλους έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η κατοικία, σε θέματα καταχώρισης ή κύρους του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας που χορηγείται για το κράτος αυτό».

- 10 Το άρθρο 25 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Το δικαστήριο κράτους μέλους διαπιστώνει αυτεπάγγελτα την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, εφόσον καλείται να κρίνει, ως κύριο ζήτημα, διαφορά για την οποία δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 22».

- 11 Κατά το άρθρο 31 του ιδίου αυτού κανονισμού:

«Τα ασφαλιστικά μέτρα που προβλέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους μπορούν να ζητηθούν από τις δικαστικές αρχές του κράτους αυτού, έστω και αν δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 12 Η Solvay, δικαιούχος του αριθ. EP 0 858 440 ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, άσκησε στις 6 Μαρτίου 2009 ενώπιον του *Rechtbank 's-Gravenhage* αγωγή λόγω προσβολής δικαιωμάτων που αντλούνται από τα εθνικά μέρη αυτού του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, όπως αυτό ισχύει στη Δανία, στην Ιρλανδία, στην Ελλάδα, στο Λουξεμβούργο, στην Αυστρία, στην Πορτογαλία, στη Φινλανδία, στη Σουηδία, στο Λιχτενστάιν και στην Ελβετία, στρεφόμενη κατά των εταιριών Honeywell, για τον λόγο ότι διέθεσαν στο εμπόριο προϊόν παρασκευαζόμενο από τη Honeywell International Inc, συγκεκριμένα δε το HFC-245 fa, το οποίο είναι πανομοιότυπο με το προστατευόμενο από το εν λόγω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας προϊόν.

- 13 Συγκεκριμένα, η Solvay προσάπτει στις Honeywell Fluorine Products Europe BV και Honeywell Europe NV ότι προέβησαν σε πράξεις που προσβάλλουν δικαιώματα ευρεσιτεχνίας σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενώ στη Honeywell Belgium NV ότι προέβη σε πράξεις που προσβάλλουν δικαιώματα ευρεσιτεχνίας στη Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη.
- 14 Στο πλαίσιο της αγωγής της λόγω προσβολής δικαιωμάτων που αντλούνται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, η Solvay υπέβαλε επίσης, στις 9 Δεκεμβρίου 2009, παρεμπίπτουσα αίτηση κατά των εταιριών Honeywell, ζητώντας τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου προκειμένου να παύσει η διασυννοριακή προσβολή των αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δικαιωμάτων καθόσον εκκρεμεί η κύρια διαφορά.
- 15 Οι εταιρίες Honeywell προέβαλαν, στο πλαίσιο της παρεμπίπτουσας διαδικασίας, την ακυρότητα των εθνικών μερών του επίμαχου διπλώματος ευρεσιτεχνίας, χωρίς πάντως να ασκήσουν ή να δηλώσουν την πρόθεσή τους να ασκήσουν αγωγές για την κήρυξη της ακυρότητάς του και χωρίς να αμφισβητήσουν τη διεθνή δικαιοδοσία του ολλανδικού δικαστηρίου για να επιληφθεί τόσο της κύριας αγωγής όσο και της παρεμπίπτουσας διαδικασίας.
- 16 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Rechtbank 's-Gravenhage αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«Όσον αφορά το άρθρο 6, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001:

- 1) Είναι δυνατό, σε περίπτωση κατά την οποία δύο ή πλείονες εταιρίες εδρεύουσες σε διαφορετικά κράτη μέλη ενάγονται, η καθεμία χωριστά, σε δίκη η οποία εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου ενός εξ αυτών των κρατών μελών, λόγω προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από το ίδιο εθνικό μέρος ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, όπως αυτό ισχύει σε άλλο κράτος μέλος, εξαιτίας πράξεων οι οποίες προσβάλλουν δικαιώματα ευρεσιτεχνίας σχετικά με το ίδιο προϊόν, να εκδοθούν “ασυμβίβαστες μεταξύ τους αποφάσεις”, κατά την έννοια του άρθρου 6, σημείο 1, του κανονισμού [44/2001], σε περίπτωση χωριστής εκδικάσεως;

Όσον αφορά το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού [44/2001]:

- 2) Έχει εφαρμογή το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού [44/2001] επί διαδικασίας για τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου, στηριζόμενης σε αλλοδαπό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (όπως το μέτρο της προσωρινής παύσεως της διασυννοριακής προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας), σε περίπτωση κατά την οποία ο καθού προβάλλει ως αμυντικό ισχυρισμό την ακυρότητα του διπλώματος ευρεσιτεχνίας που επικαλέσθηκε ο αιτών, λαμβανομένου υπόψη ότι, στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο δεν εκδίδει οριστική απόφαση επί του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας του οποίου έγινε επίκληση, αλλά εκτιμά πώς θα αποφανθεί εν προκειμένω το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία κατά το άρθρο 22, σημείο 4, του [εν λόγω] κανονισμού, και, σε περίπτωση κατά την οποία απορριφθεί το αίτημα λήψεως του ως άνω ασφαλιστικού μέτρου της παύσεως της προσβολής δικαιωμάτων που αντλούνται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, εάν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, υπάρχει εύλογη και μη αμελητέα πιθανότητα το προβαλλόμενο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας να κηρυχθεί άκυρο από το έχον διεθνή δικαιοδοσία δικαστήριο;
- 3) Υφίστανται, όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 22, σημείο 4, του κανονισμού [44/2001] επί διαδικασίας, όπως η περιγραφείσα στο προηγούμενο ερώτημα, προϋποθέσεις ως προς τον τύπο σχετικά με τον αμυντικό ισχυρισμό περί ακυρότητας διπλώματος ευρεσιτεχνίας, υπό την έννοια ότι το άρθρο αυτό έχει εφαρμογή μόνον οσάκις ενώπιον του έχοντος διεθνή δικαιοδοσία, κατά το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού αυτού, δικαστηρίου έχει ασκηθεί αγωγή για την κήρυξη της ακυρότητας ή πρόκειται να ασκηθεί εντός της —ταχθείσας από το δικαστήριο— προθεσμίας ή, τουλάχιστον, εφόσον κλητεύθηκε ή πρόκειται να κλητευθεί ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ή αρκεί απλώς και μόνον η προβολή αμυντικού

ισχυρισμού περί ακυρότητας και, εάν ναι, τίθενται σε τέτοια περίπτωση προϋποθέσεις σχετικά με το περιεχόμενο του προβληθέντος αμυντικού ισχυρισμού, υπό την έννοια ότι πρέπει να είναι επαρκώς εμπεριστατωμένος και/ή η προβολή του δεν πρέπει να είναι δικονομικώς καταχρηστική;

- 4) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, εξακολουθεί το δικαστήριο να έχει διεθνή δικαιοδοσία όσον αφορά την αγωγή λόγω προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, αφότου προβλήθηκε αμυντικός ισχυρισμός περί ακυρότητας σε διαδικασία όπως η περιγραφείσα στο πρώτο ερώτημα, με αποτέλεσμα (εφόσον το επιθυμεί ο ενάγων) να πρέπει να ανασταλεί η δίκη περί προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μέχρι το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία, κατά το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού [44/2001], να αποφανθεί επί του κύρους του εθνικού μέρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας του οποίου έγινε επίκληση, ή η αγωγή πρέπει να απορριφθεί διότι είναι αδύνατον να εξετασθεί ουσιώδης για την έκδοση αποφάσεως αμυντικός ισχυρισμός, ή, τέλος, το δικαστήριο στερείται διεθνούς δικαιοδοσίας για να επιληφθεί της αγωγής λόγω προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας λόγω της προβολής αμυντικού ισχυρισμού περί ακυρότητας;
- 5) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο [δεύτερο] ερώτημα, δύναται το εθνικό δικαστήριο να στηρίξει στο άρθρο 31 του κανονισμού [44/2001] τη διεθνή δικαιοδοσία του όσον αφορά τη στηριζόμενη σε αλλοδαπό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αίτηση ασφαλιστικών μέτρων (όπως είναι το μέτρο της παύσεως διασυνοριακής προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας), κατά της οποίας προβλήθηκε ο αμυντικός ισχυρισμός περί ακυρότητας του διπλώματος ευρεσιτεχνίας του οποίου έγινε επίκληση, ή (σε περίπτωση κατά την οποία κριθεί ότι η δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 22, σημείο 4, του [εν λόγω] κανονισμού δεν θίγει τη διεθνή δικαιοδοσία του *Rechtbank 's-Gravenhage* α αποφανθεί επί του ζητήματος της προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας) τη διεθνή δικαιοδοσία του να αποφανθεί επί του αμυντικού ισχυρισμού περί ακυρότητας του διπλώματος ευρεσιτεχνίας του οποίου έγινε επίκληση;
- 6) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο [πέμπτο] ερώτημα [...], ποια πραγματικά περιστατικά απαιτούνται για να γίνει δεκτό ότι υφίσταται πραγματικός σύνδεσμος, όπως διαλαμβάνεται στη σκέψη 40 της αποφάσεως [της 17ης Νοεμβρίου 1998], [C-391/95,] *Van Uden*[, Συλλογή 1995, σ. I-7091,] μεταξύ του αντικειμένου των ζητούμενων μέτρων και της εδαφικής δικαιοδοσίας του συμβαλλομένου κράτους του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 17 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 6, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση κατά την οποία δύο ή πλείονες εταιρίες εδρεύουσες σε διαφορετικά κράτη μέλη ενάγονται, η καθεμία χωριστά, σε δίκη η οποία εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου ενός εξ αυτών των κρατών μελών, λόγω προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από το ίδιο εθνικό μέρος ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, όπως αυτό ισχύει σε άλλο κράτος μέλος, εξαιτίας πράξεων οι οποίες προσβάλλουν δικαιώματα ευρεσιτεχνίας σχετικά με το ίδιο προϊόν, υπάρχει ενδεχόμενο εκδόσεως ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, εάν οι αξιώσεις εκδικασθούν χωριστά.
- 18 Πρέπει να υπομνησθεί καταρχάς ότι το άρθρο 6, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 προβλέπει ότι, προκειμένου να αποτραπεί το ενδεχόμενο της εκδόσεως ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων σε περίπτωση χωριστής εκδικάσεως των αξιώσεων, εναγόμενος μπορεί να εναχθεί, εφόσον υπάρχουν

πλείονες εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός εξ αυτών, υπό την προϋπόθεση ότι μεταξύ των αγωγών υφίσταται τόσο στενή συνάφεια ώστε να ενδείκνυται να συνεκδικασθούν και να κριθούν συγχρόνως.

- 19 Όσον αφορά τον σκοπό του, ο κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 6, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 επιδιώκει, σύμφωνα με τη δωδέκατη και τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, να καταστήσει ευχερέστερη την εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης, να ελαχιστοποιήσει το ενδεχόμενο παράλληλης εκδικάσεως υποθέσεως και να αποτρέψει, ως εκ τούτου, την έκδοση ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων σε περίπτωση χωριστής εκδικάσεως των υποθέσεων (βλ. απόφαση της 1ης Δεκεμβρίου 2011, C-145/10, Rainer, Συλλογή 2011, σ. I-12533, σκέψη 77).
- 20 Εξάλλου, ο κανόνας αυτός περί ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας πρέπει να ερμηνεύεται με γνώμονα, αφενός, την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 44/2001, κατά την οποία οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου, δωσιδικία που πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των συμβαλλομένων μερών δικαιολογεί άλλο σύνδεσμο (βλ. απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2007, C-98/06, Freerport, Συλλογή 2007, σ. I-8319, σκέψη 36).
- 21 Ο κανόνας αυτός περί ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, καθόσον εισάγει εξαίρεση από τη γενική δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου, κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 44/2001, πρέπει, αφετέρου, να ερμηνεύεται περιοριστικά, μη επιτρεπομένης ερμηνείας βαίνουσας πέραν των περιπτώσεων που ρητώς μνημονεύει ο εν λόγω κανονισμός (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Rainer, σκέψη 74 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 22 Ο ίδιος αυτός κανόνας δεν πρέπει, επίσης, να ερμηνεύεται με σκοπό να εφαρμοστεί κατά τρόπο παρέχοντα στον ενάγοντα τη δυνατότητα ασκήσεως αγωγής στρεφόμενης κατά πλειόνων εναγομένων με αποκλειστικό σκοπό να εναγάγει έναν εξ αυτών ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους από αυτό της κατοικίας του (βλ., σχετικώς, αποφάσεις της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 189/87, Καλφάλης, Συλλογή 1988, σ. 5565, σκέψεις 8 και 9, της 27ης Οκτωβρίου 1998, C-51/97, Réunion européenne κ.λπ., Συλλογή 1998, σ. I-6511, σκέψη 47, καθώς και προπαρατεθείσα απόφαση Rainer, σκέψη 78).
- 23 Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει την ύπαρξη συνάφειας μεταξύ των διαφόρων αξιώσεων που έχουν προβληθεί ενώπιόν του, δηλαδή την ύπαρξη κινδύνου εκδόσεως ασυμβίβαστων αποφάσεων στην περίπτωση χωριστής εκδικάσεως των αξιώσεων αυτών, λαμβάνοντας, προς τούτο, υπόψη το σύνολο των αναγκαίων στοιχείων της δικογραφίας (βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις Freerport, σκέψη 41, και Rainer, σκέψη 83).
- 24 Το Δικαστήριο έχει, πάντως, διευκρινίσει συναφώς ότι, για να χαρακτηρισθούν οι αποφάσεις ως αντιφατικές μεταξύ τους, κατά την έννοια του άρθρου 6, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001, δεν αρκεί να υπάρχει απόκλιση όσον αφορά την επίλυση της διαφοράς, αλλά πρέπει, επιπλέον, η απόκλιση αυτή να εντάσσεται στο πλαίσιο της ίδιας πραγματικής και νομικής καταστάσεως (βλ. αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 2006, C-539/03, Roche Nederland κ.λπ., Συλλογή 2006, σ. I-6535, σκέψη 26, Freerport, προπαρατεθείσα, σκέψη 40, καθώς και Rainer, προπαρατεθείσα, σκέψη 79).
- 25 Όσον αφορά την εκτίμηση περί του αν πρόκειται για την ίδια κατάσταση, το Δικαστήριο έχει κρίνει, αφενός, ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι πρόκειται για την ίδια πραγματική κατάσταση σε περίπτωση κατά την οποία οι εναγόμενοι είναι διαφορετικοί, οι δε πράξεις προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας οι οποίες τους προσάπτονται και οι οποίες τελέστηκαν σε διαφορετικά συμβαλλόμενα κράτη δεν είναι οι ίδιες. Αφετέρου, έχει αποφανθεί ότι δεν πρόκειται για την ίδια νομική κατάσταση οσάκις πλείονα δικαστήρια διαφορετικών συμβαλλομένων κρατών έχουν επιληφθεί αγωγών λόγω προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που έχει χορηγηθεί εντός ενός εκάστου των κρατών αυτών, οι δε αγωγές αυτές έχουν ασκηθεί κατά

εναγομένων που έχουν την κατοικία τους στα κράτη αυτά για πράξεις που υποστηρίζεται ότι τελέστηκαν στο έδαφός τους (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Roche Nederland κ.λπ., σκέψεις 27 και 31).

- 26 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει σαφώς από τα άρθρα 2, παράγραφος 2, και 64, παράγραφος 1, της Συμβάσεως του Μονάχου, ένα ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας εξακολουθεί να διέπεται από το εθνικό δίκαιο ενός εκάστου των συμβαλλομένων κρατών για τα οποία έχει χορηγηθεί. Ως εκ τούτου, όπως συνάγεται από το άρθρο 64, παράγραφος 3, της Συμβάσεως αυτής, οι αγωγές λόγω προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας πρέπει να εξετάζονται βάσει της εθνικής νομοθεσίας η οποία ισχύει στον τομέα αυτό σε καθένα από τα κράτη για τα οποία έχει χορηγηθεί (προπαρατεθείσα απόφαση Roche Nederland κ.λπ., σκέψεις 29 και 30).
- 27 Από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά υποθέσεως όπως αυτή της κύριας δίκης συνάγεται ότι ενδεχόμενες αποκλίσεις όσον αφορά την επίλυση της διαφοράς μπορεί να εντάσσονται στο πλαίσιο της ίδιας πραγματικής και νομικής καταστάσεως, οπότε δεν αποκλείεται να έχουν ως αποτέλεσμα την έκδοση ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων σε περίπτωση χωριστής εκδικάσεως των υποθέσεων.
- 28 Συγκεκριμένα, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 25 των προτάσεών του, σε περίπτωση κατά την οποία δεν θα ετύγχανε εφαρμογής το άρθρο 6, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001, δύο δικαστήρια θα έπρεπε να εξετάσουν, έκαστο κατά το μέρος της υποθέσεως για το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία, τις καταγγελλόμενες προσβολές βάσει των διαφορετικών εθνικών δικαίων που διέπουν τα διάφορα εθνικά μέρη του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας των οποίων προβάλλεται προσβολή. Για παράδειγμα, τα δικαστήρια αυτά θα καλούνταν να εξετάσουν βάσει του φινλανδικού δικαίου την εκ μέρους των εταιριών Honeywell προσβολή των δικαιωμάτων που αντλούνται από το φινλανδικό μέρος του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, λόγω της εντός της Φινλανδίας διαθέσεως στο εμπόριο πανομοιότυπης απομιμήσεως προϊόντος.
- 29 Για να εκτιμήσει, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, την ύπαρξη συνάφειας μεταξύ των διαφόρων αξιώσεων που έχουν προβληθεί ενώπιόν του και, ως εκ τούτου, την ύπαρξη κινδύνου εκδόσεως ασυμβίβαστων αποφάσεων στην περίπτωση χωριστής εκδικάσεως των αξιώσεων αυτών, το εθνικό δικαστήριο θα πρέπει να λάβει υπόψη του, μεταξύ άλλων, το διττής φύσεως στοιχείο ότι, αφενός, οι εναγόμενες της κύριας δίκης ενάγονται, η καθεμία χωριστά, για τις ίδιες πράξεις που συνιστούν προσβολή δικαιωμάτων αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας όσον αφορά τα ίδια προϊόντα και ότι, αφετέρου, οι πράξεις αυτές που συνιστούν προσβολή των δικαιωμάτων τελέστηκαν εντός των ιδίων κρατών μελών, οπότε συνιστούν προσβολή των δικαιωμάτων που αντλούνται από τα ίδια εθνικά μέρη του επίμαχου ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας.
- 30 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση κατά την οποία δύο ή πλείονες εταιρίες εδρεύουσες σε διαφορετικά κράτη μέλη ενάγονται, η καθεμία χωριστά, στο πλαίσιο δίκης η οποία εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου ενός εξ αυτών των κρατών μελών, λόγω προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από το ίδιο εθνικό μέρος ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, όπως αυτό ισχύει σε άλλο κράτος μέλος, εξαιτίας πράξεων οι οποίες προσβάλλουν δικαιώματα ευρεσιτεχνίας σχετικά με το ίδιο προϊόν, υπάρχει ενδεχόμενο εκδόσεως ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, εάν οι αξιώσεις εκδικασθούν χωριστά. Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εκτιμήσει αν υφίσταται τέτοιος κίνδυνος, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία της δικογραφίας.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 31 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν έχει εφαρμογή το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001 επί διαδικασίας για τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου, στηριζόμενης σε αλλοδαπό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, όπως το μέτρο της προσωρινής παύσεως της διασυνοριακής

προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, σε περίπτωση κατά την οποία οι καθόν της κύριας δίκης προβάλλουν, ως αμυντικό ισχυρισμό, την ακυρότητα του διπλώματος ευρεσιτεχνίας που επικαλέστηκε ο αιτών, λαμβανομένου υπόψη ότι, στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο δεν εκδίδει οριστική απόφαση επί του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας του οποίου έγινε επίκληση, αλλά εκτιμά πώς θα αποφανθεί εν προκειμένω το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία κατά το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού αυτού, και ότι το αίτημα λήψεως του ως άνω ασφαλιστικού μέτρου της παύσεως της προσβολής δικαιωμάτων που αντλούνται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας θα απορριφθεί εάν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, υπάρχει εύλογη και μη αμελητέα πιθανότητα το προβαλλόμενο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας να κηρυχθεί άκυρο από το έχον διεθνή δικαιοδοσία δικαστήριο.

- 32 Όπως, όμως, συνάγεται από την ίδια τη διατύπωση του προδικαστικού ερωτήματος και της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, το καίριο ζήτημα ως προς τη διαφορά της κύριας δίκης σχετίζεται με τη διαδικασία για τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου που διέπεται από τον κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 31 του κανονισμού 44/2001.
- 33 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το υποβληθέν ερώτημα αφορά, κατ' ουσίαν, το ζήτημα αν το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι, σε περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης, αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 31 του κανονισμού αυτού.
- 34 Διαπιστώνεται συναφώς ότι από το άρθρο 31 του κανονισμού 44/2001 προκύπτει ότι επιτρέπεται σε δικαστήριο κράτους μέλους να αποφανθεί επί αιτήσεως για τη λήψη ασφαλιστικού ή προσωρινού μέτρου μολοντί, βάσει του κανονισμού αυτού, δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει διεθνή δικαιοδοσία για να επιληφθεί της υποθέσεως επί της ουσίας.
- 35 Εξάλλου, όπως προκύπτει από το άρθρο του 22, σημείο 4, ο κανονισμός 44/2001 περιλαμβάνει κανόνα αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας κατά τον οποίο, σε θέματα καταχωρίσεως ή κύρους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους εντός του οποίου ζητήθηκε, πραγματοποιήθηκε, ή θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε η κατάθεση ή η καταχώριση, σύμφωνα με κοινοτικό νομοθέτημα ή διεθνή σύμβαση.
- 36 Όσον αφορά, καταρχάς, το γράμμα των άρθρων 22, σημείο 4, και 31 του κανονισμού 44/2001, επιβάλλεται η επισήμανση ότι οι διατάξεις αυτές σκοπούν στη ρύθμιση διαφορετικών περιπτώσεων και έχουν η καθεμία διαφορετικό πεδίο εφαρμογής. Έτσι, το άρθρο 22, σημείο 4, σκοπεί στην ανάθεση διεθνούς δικαιοδοσίας για την επί της ουσίας εξέταση διαφορών σχετικών με σαφώς οριοθετημένο τομέα, ενώ το άρθρο 31, αντιθέτως, έχει εφαρμογή ανεξαρτήτως της διεθνούς δικαιοδοσίας για την επί της ουσίας εξέταση υποθέσεως.
- 37 Εξάλλου οι δύο αυτές διατάξεις δεν παραπέμπουν η μία στην άλλη.
- 38 Όσον αφορά, εν συνεχεία, την εν γένει οικονομία του κανονισμού 44/2001, πρέπει να επισημανθεί ότι οι διατάξεις αυτές περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο II του κανονισμού 44/2001, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διεθνής δικαιοδοσία», και αποτελούν «ειδικές διατάξεις» σε σχέση με τις «γενικές διατάξεις» που υπάγονται στο τμήμα 1 του ίδιου αυτού κεφαλαίου.
- 39 Αντιθέτως, ουδόλως συνάγεται ότι κάποια από τις επίμαχες διατάξεις μπορεί να χαρακτηριστεί ως γενική ή ειδική σε σχέση με την άλλη. Πράγματι, αυτές ανήκουν σε δύο διαφορετικά τμήματα του ίδιου κεφαλαίου II, συγκεκριμένα δε στα τμήματα 6 και 10, αντιστοίχως.
- 40 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το άρθρο 31 του κανονισμού 44/2001 έχει αυτοτελές περιεχόμενο σε σχέση με αυτό του άρθρου 22, σημείο 4, του κανονισμού αυτού. Συγκεκριμένα, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως, το εν λόγω άρθρο 31 έχει εφαρμογή οσάκις δικαστήριο, διαφορετικό από αυτό που έχει διεθνή δικαιοδοσία για να εξετάσει την υπόθεση επί της ουσίας,

επιλαμβάνεται αιτήσεως για τη λήψη ασφαλιστικών ή προσωρινών μέτρων, οπότε το προμνημονευθέν άρθρο 22, σημείο 4, δεν έχει, καταρχήν, την έννοια ότι μπορεί να επιτρέψει παρέκκλιση από το εν λόγω άρθρο 31 και, κατά συνέπεια, να αποκλείσει την εφαρμογή του.

- 41 Πρέπει, πάντως, να εξετασθεί αν η ερμηνεία του άρθρου 16, σημείο 4, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, την οποία έχει δώσει το Δικαστήριο οδηγεί σε διαφορετικό συμπέρασμα.
- 42 Πρέπει, πράγματι, να υπομνησθεί ότι, καθόσον ο κανονισμός 44/2001 έχει αντικαταστήσει πλέον, όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, τη Σύμβαση των Βρυξελλών, η εκ μέρους του Δικαστηρίου ερμηνεία των διατάξεων της Συμβάσεως αυτής έχει εφαρμογή και στην περίπτωση των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού, εφόσον οι διατάξεις αυτών των κοινοτικών νομοθετημάτων μπορούν να χαρακτηρισθούν ως ισοδύναμες (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2009, C-189/08, Zuid-Chemie, Συλλογή 2009, σ. I-6917, σκέψη 18, της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, C-292/08, German Graphics Graphische Maschinen, Συλλογή 2009, σ. I-8421, σκέψη 27, και της 18ης Οκτωβρίου 2011, C-406/09, Realchemie Nederland, Συλλογή 2011, σ. I-9773, σκέψη 38).
- 43 Το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001, όμως, το οποίο έχει εφαρμογή κατά την εξέταση του υπό κρίση ερωτήματος, διέπεται από τη λογική του ίδιου συστήματος όπως και το άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως των Βρυξελλών και, επιπροσθέτως, το γράμμα του είναι σχεδόν πανομοιότυπο με τη δεύτερη αυτή διάταξη. Λαμβανομένης υπόψη αυτής της ισοδυναμίας, πρέπει να διασφαλισθεί η συνέχεια ως προς την ερμηνεία τους, σύμφωνα με τη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 23ης Απριλίου 2009, C-167/08, Draka NK Cables κ.λπ., Συλλογή 2009, σ. I-3477, σκέψη 20, και της 14ης Μαΐου 2009, C-180/06, Ilsinger, Συλλογή 2009, σ. I-3961, σκέψη 58, καθώς και προπαρατεθείσα απόφαση Zuid-Chemie, σκέψη 19).
- 44 Πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι το Δικαστήριο, στη σκέψη 24 της αποφάσεώς του της 13ης Ιουλίου 2006, C-4/03, GAT (Συλλογή 2006, σ. I-6509), προέκρινε τη διασταλτική ερμηνεία του άρθρου 16, σημείο 4, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, προκειμένου να διασφαλίσει την πρακτική αποτελεσματικότητά του. Συγκεκριμένα, έκρινε, λαμβάνοντας υπόψη τη θέση που έχει η διάταξη αυτή στο πλαίσιο του συστήματος της εν λόγω Συμβάσεως και τον σκοπό που επιδιώκει, ότι οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπει η διάταξη αυτή έχουν αποκλειστικό και επιτακτικής φύσεως χαρακτήρα. ο οποίος δεσμεύει με ιδιαίτερη ισχύ τόσο τους ιδιώτες όσο και το δικαστήριο.
- 45 Το Δικαστήριο έχει επίσης αποφανθεί ότι η βάση αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας την οποία προέβλεπε το άρθρο 16, σημείο 4, της Συμβάσεως των Βρυξελλών πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής ανεξαρτήτως του δικονομικού πλαισίου εντός του οποίου εγείρεται το ζήτημα του κύρους διπλώματος ευρεσιτεχνίας, δηλαδή είτε με την άσκηση αγωγής είτε με την προβολή ενστάσεως, αμέσως μετά την άσκηση της αγωγής ή σε μεταγενέστερο στάδιο της δίκης (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση GAT, σκέψη 25).
- 46 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι η αποδοχή, στο πλαίσιο του συστήματος της Συμβάσεως των Βρυξελλών, αποφάσεων με τις οποίες δικαστήρια άλλα από αυτά του κράτους χορηγήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας αποφαίνονται παρεμπιπτόντως επί του κύρους του διπλώματος αυτού πολλαπλασιάζει τον κίνδυνο εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων, τον οποίο ακριβώς σκοπεύει να αποτρέψει η Σύμβαση (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση GAT, σκέψη 29).
- 47 Λαμβάνοντας υπόψη την εκ μέρους του Δικαστηρίου διασταλτική ερμηνεία του άρθρου 16, σημείο 4, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, των κινδύνων εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων που προσπαθεί να αποτρέψει η διάταξη αυτή και την ισοδυναμία ως προς το περιεχόμενο του άρθρου 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001 και του άρθρου 16, σημείο 4, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, η οποία διαπιστώθηκε στη σκέψη 43 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εφαρμογή του κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 25 του κανονισμού 44/2001, ο οποίος αφορά ρητώς το άρθρο 22 του κανονισμού αυτού, και η εφαρμογή άλλων κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας, όπως, μεταξύ

άλλων, αυτών του άρθρου 31 του εν λόγω κανονισμού, δύναται να επηρεασθεί από την ιδιαίτερη ισχύ του άρθρου 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 44 της παρούσας αποφάσεως.

- 48 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξετασθεί το ζήτημα αν το ακριβές περιεχόμενο του άρθρου 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο, έχει αντίκτυπο στην εφαρμογή του άρθρου 31 του κανονισμού αυτού, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία αφορά αγωγή λόγω προσβολής δικαιωμάτων που αντλούνται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, στο πλαίσιο της οποίας προβλήθηκε παρεμπιπτόντως ζήτημα κύρους ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ως αμυντικός ισχυρισμός στρεφόμενος κατά της λήψεως ασφαλιστικού μέτρου με αντικείμενο την παύση διασυνοριακής προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.
- 49 Επισημαίνεται συναφώς ότι, κατά το αιτούν δικαστήριο, το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της παρεμπιπτούσας αιτήσεως δεν εκδίδει οριστική απόφαση επί του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας του οποίου έγινε εκτίμηση, αλλά εκτιμά πώς θα αποφανθεί εν προκειμένω το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία, βάσει του άρθρου 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001, ενώ θα απορρίψει το αίτημα λήψεως του ως άνω ασφαλιστικού μέτρου εάν κρίνει ότι υπάρχει εύλογη και μη αμελητέα πιθανότητα το προβαλλόμενο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας να κηρυχθεί άκυρο από το έχον διεθνή δικαιοδοσία δικαστήριο.
- 50 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν υφίσταται ο προεκτεθείς στη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως κίνδυνος εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων, δεδομένου ότι η προσωρινή απόφαση που θα εκδώσει το δικαστήριο που έχει επιληφθεί παρεμπιπτόντως της υποθέσεως ουδόλως επηρεάζει την απόφαση που θα εκδώσει επί της ουσίας το δικαστήριο το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία κατά το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001. Επομένως, οι λόγοι που οδήγησαν το Δικαστήριο σε διασταλτική ερμηνεία της βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας την οποία προβλέπει το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001 δεν επιτάσσουν, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, να μην εφαρμοσθεί το άρθρο 31 του εν λόγω κανονισμού.
- 51 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι, σε περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 31 του κανονισμού αυτού.

Επί του τρίτου, του τετάρτου, του πέμπτου και του έκτου ερωτήματος

- 52 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δίδεται στο δεύτερο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στα λοιπά ερωτήματα, από το τρίτο έως και το έκτο.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 53 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπιπτόντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 6, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση κατά την οποία δύο ή πλείονες εταιρίες εδρεύουσες σε διαφορετικά κράτη μέλη ενάγονται, η καθεμία χωριστά, σε δίκη η**

οποία εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου ενός εξ αυτών των κρατών μελών, λόγω προσβολής δικαιωμάτων αντλούμενων από το ίδιο εθνικό μέρος ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, όπως αυτό ισχύει σε άλλο κράτος μέλος, εξαιτίας πράξεων οι οποίες προσβάλλουν δικαιώματα ευρεσιτεχνίας σχετικά με το ίδιο προϊόν, υπάρχει ενδεχόμενο εκδόσεως ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, εάν οι αξιώσεις εκδικασθούν χωριστά. Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εκτιμήσει αν υφίσταται τέτοιος κίνδυνος, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα στοιχεία της δικογραφίας.

- 2) Το άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι, σε περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 31 του κανονισμού αυτού.

(υπογραφές)